

Përmirësimi i Kapaciteteve Administrative ne Fushën e Prokurimit Publik

EuropeAid/132388/C/SER/XK

Trajnim për MEDIA për Prokurimin Publik

Prill 2014

Republika e Kosovës/Republika Kosova/Republic of Kosovo
Kuvendi i Kosovës/Skupština Kosova/Assembly of Kosovo
Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik
Regulatorna Komisija Javne Nabavke
Public Procurement Regulatory Commission

An EU funded project managed
by the European Union Office
in Kosovo and implemented by

Objektiva e trajnimit

- 1. Obligimet dhe te drejtat e AK**
- 2. Obligimet dhe te drejtat e OE**
- 3. Gabimet dhe lëshimet e zakonshme gjate implementimit**
- 4. Kriteret e përzgjedhjes**
- 5. Kriteret e vlerësimit**

Obligimet dhe te drejtat e AK

- Krijimi i procedurave te brendshme
 - ✓ Në përputhje me LPP
 - ✓ Te njohin dhe te ndjekin procedurat e brendshme
- Respektojnë ligjin dhe legjislacionin dytësor
- Të bashkëpunojë me institucionet partnere
 - ✓ Mbështetësin auditorët, departamentin e monitorimit, policinë etj
 - ✓ Kërkojnë një interpretim ligjor nëse ka ndonjë çështje të paqarta
- Raportojnë tek KRPP në rast se ata gjejnë ndonjë rregullore të gabuar, interpretim, praktikë të keqe etj

Te ofrojnë mbështetje për përmirësimin e sistemit te PP

AK janë ata që kanë përvojë praktike, kështu që ata mund të ofrojnë te dhëna tek KRPP!

Obligimet dhe te drejtat e AK (2)

- Roli i menaxhmentit
- ✓ Nga vlerësimi i nevojave tek menaxhimi i kontratës dhe pagesa
- Secili departament duhet të kuptoj **parimet kryesore të PP**
- ✓ Njësia Kërkuese: *se si të shkruaj një specifikim teknik?*
- ✓ Departamenti Teknik: *si të zbatoj kontratën?*
- ✓ Departamenti Financiar: *Pagesat, garancioni në përputhje me LPP*
- ✓ Kontrolli i brendshëm: *Cila është procedura?*
- ✓ Menaxhmenti / ZKA: *në mënyrë që të mund të marrin vendime të duhura dhe të japin urdhrat e duhur / detyrat, ata duhet të dinë rregullat bazë të "lojës".*

Obligimet dhe te drejtat e OE

- Respektojnë ligjin
- Korrupsioni: gjithmonë të paktën 2 pale – njeri jep paratë – tjetri merr paratë!
- Kartelet - Konkurrenca
- Drejtësia - Çmimi anomalisht i ulët
- E drejta për të paraqitur ankesë në OSHP
- E drejta për të kërkuar sqarime nga AK gjatë periudhës së tenderimit dhe AK është i detyruar të japë përgjigje në pyetjet e parashtruara!
Zbatimin e kontratës - sipas kontratës!

Llojet e “gabimeve” ne PP

- Gabimet teknike - *Data e gabuar në raportin e vlerësimit*
- Interpretim i rremë i rregullave specifike të prokurimit publik
- Mashtrimet - *Ndryshon faqet në një tenderi gjatë vlerësimit të tenderit,*
- Korrupsioni - *Konflikti i interesit*

Pyetjet kryesore janë:

- *A ka ky "gabim", efekt në dhënien e kontratës?*
- *Cili nga "llojet e gabimeve" te përmendura ka efekt mbi përdorimin e duhur të fondeve publike? dhe*
- *Kush është përgjegjës për të gjetur dhe për të eliminuar këto "gabime"?*

Akteret

- **Institucionet e Kontrollimit, monitorimit (hetimit) në fushën e Prokurimit Publik:**

- Kontrolli i brendshëm i Autoritetit Kontraktues
- KRPP-ja
- OSHP - ja
- Zyrtaret e policisë
- Agjencia Anti-korrupsionit
- Auditorët
- Më vonë: Gjyqtarët

- **Çelësi për prokurimin publik të suksesshëm:**

- Kontrolli ex-ante: gjeni gabimet NE KOHE, atëherë kur mund te përmirësohen

Shembull:

- KRPP - kontrollon njoftimet para publikimit
- Auditorët - gjejnë "boshllëqet" në sistem
- OSHP-ja - e pezullon procedurën e PP në kohë

Gabimet Teknike

Rastet e SHA te BE-se

- **Kriteret e përzgjedhjes :**

- **Numri i referencave**

- Numri i referencave për projektet e **bashke-financuara nga BE-ja**

- **Kërkesa shume specifike**

- **Licenca** specifike për aktivitete te veçanta te cilat janë te aplikueshme vetëm ne NJE shtet

- **Data e zbatimit te kontratës**— periudha e zbatimit e përcaktuar ne dite, muaj

- ✓ 20 muaj – deri 30/12/2016 – çka nëse nuk është e njëjte? Cila është valide?

- **Nuk ka kriteret te qarta te shpërblimit**, jo të lidhura me objektin e kontratës,

- **Përdorimi i pajustificuar i afatit të shkurtuar** me njoftim paraprak

- **Punët shtesë** gjatë zbatimit të kontratës

Zonat e Hirit në ciklin e prokurimit

- **Procesi i tenderimit:** faza më e rregulluar dhe me transparente e procesit të prokurimit. **Rregullat janë të qarta.**
- **Zonat e “Hirit”** - janë më pak objekt i kërkesave të transparencës prandaj janë me te ndjeshme ndaj korrupsionit.
 - **Fazat e para-tenderimit** - vlerësimi i nevojave
 - **Fazat pas tenderimit** – menaxhimi i kontratave dhe pagesave
 - **Përjashtimi nga procedurat konkurruese**, që do të thotë rrethana të veçanta të tilla si **emergjenca ekstreme dhe kontratat me vlerë të ulët.**

Kriteret e përzgjedhjes

- Një OE do të konsiderohet i kualifikuar për pjesëmarrje në aktivitet të prokurimit nëse:

1. Një OE **vërteton të jetë i pranueshëm** dhe
2. Një OE i tillë, **në rast që AK ka përcaktuar kërkesa minimale për kualifikim, përmbush kërkesat e tilla.**

“Kriteret e përshtatshmërisë” dhe “kërkesat minimale të kualifikimit” së bashku karakterizohen si **“Kritere të Përzgjedhjes”**.

Kriteret e përzgjedhjes (2)

- **Vetëm kriteret e përzgjedhjes** të listuara më poshtë mund të përdoren nga autoriteti kontraktues për të vendosur nëse një operator ekonomik është i kualifikuar për të kryer një kontratë të veçantë apo jo:
 1. Gjendja personale e operatorëve ekonomik, **nenit 65 të LPP-së**
 2. Përshtatshmëria profesionale, **neni 66 i LPP-së**
 3. Gjendja ekonomike dhe financiare, **neni 68 i LPP-së**
 4. Aftësia teknike dhe / ose profesionale, **neni 69 i LPP-së**

Kur konsiderohet i përgjegjshëm një OE ?

Një OE konsiderohet te jete i përgjegjshëm nëse:

- 1. është në pajtueshmëri me **kërkesat administrative;****
- 2. është në pajtueshmëri me **kërkesat e përshtatshmërisë;****
- 3. është në pajtueshmëri me **kërkesat e përshtatshmërisë profesionale;****
- 4. është në pajtueshmëri me **kërkesat ekonomike/financiare;** dhe**
- 5. është në pajtueshmëri me **kërkesat teknike dhe aftësitë profesionale;****

Kur konsiderohet i përgjegjshëm një OE? (2)

1. Ne mënyre qe një OE te konsiderohet ne pajtueshmëri me kërkesat administrative OE duhet te dorëzoj:

- ✓ Formularin për dorëzim te tenderit te plotësuar dhe te nënshkruar*
- ✓ Origjinalin e tenderit dhe numrin e kopjeve te kërkuara*
- ✓ Deklaratën e cila deklaron nënkontraktuesin e zgjedhur, nëse aplikohet*
- ✓ Dokumentet e kërkuara për grupin e OE, nëse aplikohet*
- ✓ Kërkesa të tjera formale/administrative, nëse ka.*

Kur konsiderohet i përgjegjshëm një OE? (3)

2. Ne mënyre qe një OE te konsiderohet ne pajtueshmëri me kërkesat e përshtatshmërisë OE duhet te dorëzoj:

✓ Deklaratën nën Betim

- dëshmitë lidhur me **kërkesat e pershtatshmerise (Certifikata nga ATK, nga Gjykata etj)** duhet te kërkojen qe te dorëzohen vetëm nga OE te cilit AK ka nder mend qe te shpërblej me kontrate

Kur konsiderohet i përgjegjshëm një OE? (4)

3. Ne mënyre qe një OE te konsiderohet ne pajtueshmëri me kërkesat e përshtatshmërisë profesionale OE duhet te dorëzoj:

- ✓ Dëshminë mbi regjistrimin në regjistrin profesional, komercial dhe/ apo të korporatave*
- ✓ Autorizimin, licencën apo anëtarësinë në organizatë*

Kur konsiderohet i përgjegjshëm një OE? (5)

4. Ne mënyre qe një OE te konsiderohet ne pajtueshmëri me kërkesat ekonomike/financiare OE duhet te dorëzoj:

- ✓ *Dëshmitë mbi kërkesat e përcaktuara nga AK p.sh.*
 - ❖ *Deklaratë adekuate nga një banke,*
 - ❖ *Kopje të certifikuara të një ose më shumë pasqyrave të bilancit ose pjesë të pasqyrës së bilancit,*
 - ❖ *Kopje të pasqyrave në të ardhura dhe raporteve të menaxhmentit të certifikuara nga një kompani e licencuar a auditivit me reputacion*

Kur konsiderohet i përgjegjshëm një OE? (6)

5. Ne mënyre qe një OE te konsiderohet ne pajtueshmëri me kërkesat teknike dhe aftësitë profesionale OE duhet te dorëzoj:

- ✓ Dëshmitë mbi kërkesat e përcaktuara nga AK p.sh
 - ❖ Një listë që liston furnizimet kryesore relevante,
 - ❖ CV, referencat,
 - ❖ pajisjet etj

Kriteret e shpërblimit

- Sipas LPP AK mund t'ia jap kontratën publike operatorit ekonomik që ka dorëzuar:
 - **Tenderin e përgjegjshëm me çmimin më të ultë; ose**
 - **Tenderin e përgjegjshëm ekonomikisht më të favorshëm**
- Kriteri i shpërblimit të kontratës duhet të specifikohet në Njoftim për Kontratë dhe në Dosje të Tenderit

Kriteret e shpërblimit (2)

- Kur **çmimi është kriteri i vetëm**, kontrata do të jepet për tenderin me çmim më të ultë që përmbushë kërkesat e specifikuara
Nëse kriteri është **tenderi ekonomikisht më i favorshëm**, kontrata duhet ti jepet tenderit i cili më së miri përmbushë kriteret relevante. Ne rastin e MEAT **përveç çmimit AK** mund të përfshijë kritere tjera relevante si:

- **Karakteristikat e cilësisë;**
- **Kostot operative, të mirëmbajtjes dhe kosto tjera të jetëgjatësisë;**
- **Karakteristika funksionale, teknike, mjedisore, estetike ose të ngjashme;**
- **Shërbimi pas-shitjes dhe asistencës teknike**

Kriteret e shpërblimit (3)

- Kur shpërblimi i kontratës është **MEAT**, DT dhe, nëse aplikohet, njoftimi për kontratë **duhet**:
 - të deklarojë të gjitha **kriteret që aplikohen**
 - te deklaroje **peshët relative (në kushte monetare)** të përcaktuara për secilin kriter
- Kriteret duhet te përcaktohen në mënyrë objektive dhe të matshme
- ***Kritere të reja ose të amandamentuara nuk duhet të prezantohet gjatë procedurës së dhënies së kontratës.***

Kriteret e shpërblimit (4)

- **Kriteret minimale për kualifikim nuk mund te përdorën si kriteret në procesin e dhënies së kontratës.**
- **Tenderuesit do të konsiderohen të kenë përmbushur kërkesat minimale në lidhje me kapacitetin e tyre për të performuar kontratën që do të thotë që kriteret në lidhje me **përvojat paraprake dhe historikun e kompanisë** nuk do të shihen si kriteret në procesin e dhënies së kontratës.**

Shembull

•Ofrohen **tre printerë laser**, ku secili prej tyre ka te njëjtin rezultat teknik ne kuptimin e numrit te faqeve për minute:

- **Printeri A: Kostoja e printerit 500 euro**, kostoja e bojës se printerit **175 euro**, kohëzgjatja e bojës **8000 faqe**.
- **Printeri B: Kostoja e printerit 600 euro**, kostoja e bojës se printerit **190 euro**, kohëzgjatja e bojës **10 000 faqe**.
- **Printeri C: Kostoja e printerit 750 euro**, kostoja e bojës se printerit **140 euro**, kohëzgjatja e bojës **8000 faqe**.

**Printeri A ka çmimin me te ulet, por a ofron ai vlere për paratë?
Kjo varet nga përdorimi**

Për një zyre qe dërgon letra ose përgatit raporte me një numër faqesh qe është relativisht i ulet, diferenca midis çmimit te bojës se printerit dhe jetëgjatësisë është me e parëndësishme

Shembull ...

• Nëse supozojmë se zyra prodhon rreth **10 000 faqe çdo 6 muaj**, kostoja reale e printerëve ne një periudhe **24-mujore** është:

- Printer A: EUR 500 + EUR 875 (5 x EUR 175) = EUR 1 375
- Printer B: **EUR 600** + EUR 760 (4 x EUR 190) = EUR 1 360
- Printer C: EUR 750 + EUR 700 (5 x EUR 140) = EUR 1 450

Printeri B ofron ndoshta vlerën me te mire për paratë.

Shembull...

•Megjithatë, supozojmë se zyra prodhon rreth **30 000 faqe çdo 6 muaj**. Kostoja reale e po këtyre printerëve për atë periudhë **24-mujore** do te jete:

A: EUR 500 + EUR 2 625 (15 x EUR 175) = EUR 3 125

B: EUR 600 + EUR 2 280 (12 x EUR 190) = EUR 2 880

C: **EUR 750** + EUR 2 100 (15 x EUR 140) = EUR 2 850

Për këtë zyre, printeri C, me koston fillestare me te larte, duket se ofron vlerën me te mire për paratë

Ju faleminderit për vëmendjen tuaj!

